

Ľudová hudba minulosti a súčasnosti

Autorka: Lucia Žatkuliaková

76. koncertná sezóna 2024/2025
Cyklus Rodinné koncerty
Sobota 8. februára 2025, 16.00 h
Koncertná sieň Slovenskej filharmónie

Milí kamaráti,

hudba je len jedna. Či už sa hrávala v kráľovských palácoch a či v chudobných roľníckych domcoch. Je dobrá alebo mizerná. Buď má dušu, alebo ju nemá. Buď nás zasiahne svojou úprimnosťou, hĺbkou či presvedčivosťou podania, alebo nezasiahne.

O takej hudbe, ktorá vznikala z vnútorného popudu, pre chuť intenzívnejšie prežívať svoj život a podeliť sa ten prežitok s ostatnými, bude náš dnešný koncert. Bude o hudbe, ktorá sa odovzdávala prirodzene – len tak, bez nôt, iba ústnym podaním, z pokolenia na pokolenie, medzi obyčajnými ľuďmi, medzi ľudovými muzikantami a spevákmi.

My Slováci a príslušníci ďalších národov žijúcich na našom území – Rusíni, Maďari, Nemci, Židia, Rómovia, Chorváti a iní, sme v minulosti nemali veľa možností hudobne sa vzdelávať. Boli sme prevažne roľníkmi, pastiermi a malými remeselníkmi a preto sme väčšinu svojho hudobného talentu vložili do ľudových piesní, ktoré sú našim naozajstným pokladom.

Tým, že naša ľudová kultúra je neuveriteľne bohatá, pestrá a dodnes živá, sa v tomto radíme k najbohatším národom sveta, čo potvrdili aj takí celosvetovo uznávaní velikáni ako český skladateľ Leoš Janáček či maďarský skladateľ Béla Bartók, ktorí slovenské ľudové piesne zbierali a dokonca aj použili vo svojej tvorbe.

Ľudové piesne boli dôležitou inšpiráciou pre našich najvýznamnejších skladateľov – od zakladateľov slovenskej národnej hudby Eugena Suchoňa, Alexandra Moyzesa a Jána Cikkera, až po mnohých našich súčasných skladateľov vážnej hudby a tvorcov iných žánrov – jazzu, rocku, pop music, elektroniky, folku či world music – svetovej hudby.

A práve členovia medzinárodne uznávanej world music kapely BANDA, sami odborníci na ľudovú hudbu, vám o nej dnes porozprávajú.

Napríklad o tom, akú úlohu mal v kapele primáš, kontráš, basista či cimbalista, ako sa hrávalo v rôznych regiónoch Slovenska.

BANDA

world music skupina

Samo Smetana *spev, husle, mandolína*

Ivan Hanula *spev, viola, mandolína, gruzínske panduri*

Marcel Comendant *cimbal*

Igor Ajdži Sabo *bicie nástroje, perkusie*

Peter Obuch *spev, kontrabas, koncovka, 6 dierková píšťalka,
fujara*

Eva Brunovská *spev, klávesy*

Martin Vanek *moderátor*

Husári

Ľudová balada z Požitavia v novom spracovaní (S. Smetana, BANDA)

Malá nočná hudba na ľudový spôsob

W. A. Mozart (arr. BANDA)

Ponike, Ponike, Keď ma obesíte

Ľudové piesne z Podpoľania

Žito

Ľudová pieseň z Považia v novom spracovaní (S. Smetana, BANDA)

Morvaji

Ľudová pieseň zo Záhoria na gruzínsky spôsob (S. Smetana, BANDA)

Červený kachel

Ľudová pieseň

Na Myjave pod lipkami

Ľudová pieseň z Myjavy podľa ĽH Samka Dudíka

To moje serdusko, Do křesania

Goralská pieseň a tanec zo Severnej Oravy

Mily, mily, Buh ce skare, Pozdišovský čardáš

Ľudové piesne z Pozdišoviec na Zemplíne

Šmerc

Autorská pieseň a ľud. čardáš z Pozdišoviec na Zemplíne

(Roman Kozák, BANDA)

Kamionka

Variácie rusínskej melódie (BANDA)

Horčica

Rómska ľudová rompopová pieseň a čardáš (S. Smetana, BANDA)

Tu som

Ľudová pieseň z Podpoľania na africký spôsob (S. Smetana, BANDA)

Predstaviam vám aj sólové pastierske dychové nástroje – koncovku, šesťdierkovú píšťalku a náš svetový unikát – fujaru. Ukážu vám, aké máme biele nástroje a odkiaľ sa k nám dostali.

Ale nielen to, predvedú tiež, čo všetko sa dá s touto krásnou hudobnou tradíciou urobiť, ako sa dá tvorivo a zábavne spojiť ľudovú hudbu s inými, súčasnými žánrami.

Prajeme vám príjemný koncertný zážitok!

Vaša Slovenská filharmónia

Ďakujeme za spoluprácu:

Výtvarníčka

Minka Klbečková

knižku Slovensko venovala **Martina Kráľová**

Mladé letá

Enviráčik

Maxík

Zvonček

Vitabalans SK

**LACTO
SEVEN.
Kids**

Hrdý partner Slovenskej filharmónie

Slovenská filharmónia vyhotovuje obrazové snímky, zvukové a zvukovo-obrazové záznamy z koncertov a je oprávnená ich použiť primeraným spôsobom na umelecké účely.

Slovenská filharmónia je štátna príspevková organizácia Ministerstva kultúry

